

DECEMBER
17 S. Kr. +
16 N. 4. Adventna
19 P. Timotej
20 T. Peter. Klaver
21 S. Tomaz
22 Č. Servul
23 P. Emilijana
24 S. Adam in Eva
25 N. Božič
26 P. Stefan
27 G. Janez Evang.
28 S. Štefan, otroci
29 O. Tomaz, škof
30 P. Kolumba, dev.
31 S. Silvester

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnice — od boja za zmage!

GLASILO SLOV. KATOOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRAŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH...

ŠTEV. (NO.) 244

CHICAGO, ILL., SREDA 21. DECEMBRA — WEDNESDAY, DECEMBER 21, 1938

LETNIK (VOL.) XLVII

Trda borba za južno Ameriko - Italijani se pomirjujejo

Fašizem zadobil v južni Ameriki že tako trdna tla, da se mora z njim resno računati. — Zed. države pripravljene, braniti ves kontinent proti tuji invaziji. — Nevarnost tiči predvsem v tajni propagandi.

POZIV NA BOJKOT

List svari južno Ameriko pred Nemčijo.

San Jose, Costa Rica. — Tukajšnji list Prena Libra je zadnjo nedeljo v uredniškem članku pozival južno Ameriko na bojkot proti nemškim, trgovskim ladjam. Pri tem povdralja, da so te ladje izdelane tako, da se lahko kar na hitro izpremene v bojne ladje, ter se jih namerava Nemčija poslužiti pri svojem oboroženem napadu na južno Ameriko. In stroške za oboroževanje teh trgovskih ladij, pravili, plačuje južna Amerika sama s tem, ko jim za prevoz tovora plačuje z zlatom, dočim za svoje blago dobri le nemške marmake, katere se itak drugače ne morejo vnovčiti kakor z nakupom blaga v Nemčiji.

CAPONE BO OBDRŽAN V KALIFORNII?

Washington, D. C. — Kakor je bilo poročano, ima biti bivšem chicaskemu gangsterju, Al Caponeju, znižan njegov desetletni zapor v federalni kaznilnici, ki bi imel izteč v 1941, tako, da bi bil kaznjenc izpuščen že prihodnji mesec.

Federalne oblasti pa so podvezle korake, da se Capone ne bo vrnil v Chicago, kjer ima odsedeti še eno leto v okrajni ječi, marveč ga nameravajo obdržati na Alcatrazu, ali pa v Los Angelesu vsaj za eno leto, in sicer z vzrokom, da ga morajo prej ozdraviti bolezni paresis, neke vrste paralize, ki ji je baje podvržen. Oblasti pa bodo morale dobiti za to dovoljenje od Caponejevih sorodnikov, a ti se bržkone ne bodo upirali, ker bi v tem slučaju oblasti itak lahko odredili, da ima kaznjenc odslužiti svoj polni rok.

NACIONALISTI ZAHTEVAJO BANKO

Santander, Španija. — V nedeljo so imeli direktorji šanske državne banke takoj svoje zborovanje in na njem so objavili, da je večina delnic banke v rokah oseb, ki žive pod nacionalistično vlado, in da je torej ta vlada prava lastnica banke.

LICENČNE TABLICE ZAČASNO ZADRŽANE

Springfield, III. — Avtomobilski departement je v nedeljo objavil, da se bo začasno ukinilo razpošiljanje licenčnih tablic, in sicer do 26. decembra. Vzrok je v tem, da se ne obremeneni poštaše bolj, kakor je že obremenjena zdaj pred božičem.

Vendar pa se mora pomisliti, da nevarnost ne grozi tolkako z odkrito invazijo, kajti ni verjetno, da bi fašistične države podvole kaj takega. Resnična nevarnost tiči v možnosti zahrbtne

ZAHTEVA PO VEČ LADJAH

Načrt za graditev 45,000 ton skh bojnih ladij.

Washington, D. C. — Od vodilnih osebnosti v bojni marinici se je v ponedeljek izvedelo, da namerava predsednik Roosevelt apelirati na kongres za nakazilo potrebnega zneska, da se prične graditi dve veliki bojni ladji, takšni, da bo Amerika z njimi prekašala vsako drugo državo. Ti dve ladji bi bili 45,000 tonski. Po mednarodnem sporazumu so bile doslej dovoljene največ 35,000 tonske, toda poročila trdijo, da Japonska krši to mejo, kar je dalo povod, da se namerava tudi Amerika primerno opremiti.

V SMRT ZARADI NEZGODE

Bukaresta, Rumunija. — Nezgoda, ki se je pripetila v nedeljo zjutraj z zabavi, pri kateri je bilo udeleženih število višjih vojaških častnikov in odličnih civilnih oseb, je šla tako k sreču poveljnemu enega armadnih korov, polkovniku Vulturescu, da si je s kroglo končal življeno. Mož je namreč po nesreči začigal oblike neke ženske, da je bila ta v hipu v plamenih. Med tem, ko so težko obžgano žensko odpeljali v bolnico, se je Vulturescu ustrelil.

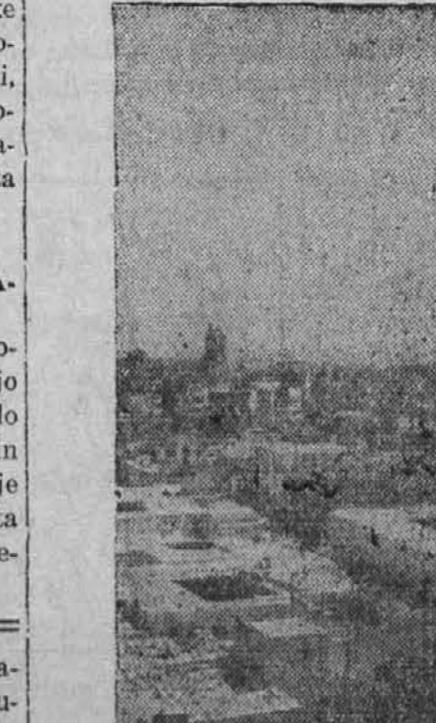
ZAZDEHA VSAKI DVE MINUTI

Tampa, Fla. — Zdravniki brez uspeha proučujejo stanje nekega G. W. Pope, po poklicu arhitekta. Mož namreč že skoraj celi teden zdeha; vsaki dve minutni mora zazdehati. Vendar pa so zdravniki mnjenja, da stanje, dasi nepristopno, ni nevarno in da se bo zdehanje samo ob sebi nehalo.

HITLER SAM NADZIRA DELO

Berlin, Nemčija. — Tukaj se vrši graditev nove palače za kanclerja, ki jo nadzoruje Hitler sam, ker hoče, da bo palača predočevala vso veličino nazivstva, kakoršno si je on zamisli.

MESTO KI GA ZAHTEVAJU ITALIJANI

Pogled na mesto Tunis, prestolico severnoafriške francoske kolonije, po kateri so zadnje čase Italijani dvignili zahtevo. Predstavniki francoske vlade so nasprotno povarili, da ne bo Francija odstopila niti pedi svoje zemlje, in tako so postali odnosaji med obema državama resno napet.

PAPEŽ PREDSEDOVAL ZNANSTVENIKOM

Vatikan. — Papež Pij je zadnjo nedeljo predsedoval odlični družbi, namreč članom pontifikalne akademije znanosti, ki je imela ta dan svoje zborovanje. V otvoritvenem govoru, ki ga je imel na poslušalce, sestavljeni iz učenjakov, cerkvenih dostojanstvenikov in diplomatov, je pa pež skozi 45 minut obravnaval predmet odnošajev med vero in znanostjo. Omenjena akademija je sicer bila ustanovljena od paapeža, vendar članstvo v njej ni omejeno le na katoličane.

KRIŽEM SVETA

Bratislava, Češko-Slovaška. — V slovaškem avtonomnem delu države so se v nedeljo vršile volitve v zbornicu, pri čemer pa je bila dovoljena le ena politična stranka in na listo niso bili pripuščeni niti Čehi, niti Judje.

Ankara, Turčija. — Mesto Kiršehir je trpelo koncem tedna od silovitih potresnih sunkov, ki so se ponavljali skozi 23 ur. Razdejali je nadsto hiš, a, koliko je človeških žrtev, se v nedeljo še ni vedelo.

Carbonia, Sardinija. — Mussolini sam je prisostvoval zadnjo nedeljo slovenskim, ko se je otvorilo to novo rudarsko mesto, ležeče v južni Sardiniji. Pred 12 meseci je bila takoj še popolna divjina, brez hiš in potov, a danes ima mesto 12,000 prebivalcev.

KOKOSI NISO DOVOLJ PATRIJOTIČNE

Berlin, Nemčija. — Nemške kokoši ne kažejo takega patrijotičnega nazijskega duha, kakor bi se od njih pričakovalo. Nemčija potrebuje jajc in po pričakanju bi jih moralata vsake koški znesti okrog 140 na leto; v resnici pa jih znese povprečno samo okrog 90. Nacistične oblasti so te dni izdale ukrep, da se morata producirati več jajc, in pojavili se zjutraj v mestu Džibuti. Vseh 90 pa se je na povelje polkovnika postavilo v vrsto in sklepalo hlače, iz katerih so roparji pobrali plena do \$30,000, na kar so z avtomobilom pobegnili.

TRIJE PROTIV DEVETDESETIM

Pittsburgh, Pa. — V prostorih nekega kluba je bilo okrog 90 mož zadnjo nedeljo zjutraj,

KLICI PO TUNISU UTIHNILI

Italija baje meni, da je napravila dovolj utisa s svojim kričanjem.

Rim, Italija. — Razboriti kriki, da mora dobiti Italija od Francije Tunis in Korzik, ki jih je bila Italija pred par dnevi vsa polna, so koncem tedna kaže na povelje skoraj docela utihnili in časopisje je prineslo le še informativni članek, kakor na pr. kako dokazovanje, zakaj bi moral biti Tunis italijanski.

Ta hipna izprememba je bila brezvdomno ukazana od vlade, kajti vlada ima popolno kontrolo nad časopisjem in radio v Italiji. Kaj je vzrok izpremembi, je seveda tajnost, toda domnevne, ki ne bodo bržkone daleč od resnice, govore, da skuša s tem mitem vladu čim najbolj uglediti pot angleškemu premijerju, ki namerava prihodnji mesec priti na obisk k Mussoliniu.

Ta molk ima torej svoj vzrok enako, ker je tičal posebni vzrok prej v kričanju. Kakor opazovalci trdijo, Italija itak ne pričakuje, da bi res dobila Tunis, marveč, da je stavila visoke zahteve le zato, da bo bolj gotovo vsak nekaj dobila, in ta "ne-kaj" ne utegne koncem konca obstojati iz nič več kakor iz tega, da si pridobi Italija svobodno luko v afriškem francoskem mestu Džibuti. Vsakakor Italijani zdaj najbrž menijo, da so napravili na Chamberlaina dovolj velik vtis s kričanjem in da lahko zdaj v miru čakajo njegovega prihoda.

V nedeljo zvečer kmalu po šesturi se je Jeralova podala v hlev, da pomolze krave. Tedaj je iz teme nenadno odjeknil strel in zadel nesrečno Marijo, da se je zgrudila na tla. Domai so takoj prihitali skup in ko so videli kaj je, so Marijo takoj odpeljali v bolnišnico. Tam so jo zdravnikovje pričakovali.

Pod vozom

Na Rečici pri Laškem je padel pod voz 20 letna hčerka posestnika Karolina Stare. Kolo je šlo čezno in ji zdrobilo noge nad gležnjem.

Smrten padec

Oskrbnik Nikolaj Švajgl na Dobrni pri Celju, je spletal na podlagano smrek. Dreve se je podrlo, Švajgl je pa padel na tla tako nesrečno, da se je hudo poškodoval po vratu in je moral v celjsko bolnico.

Obsojen

Na tri leta robijo in na izgubo častnih državljanov pravic za dobo treh let je bil pred tričlanskim senatom okrož. sodišča v Celju obsojen 42 letni posestnik J. Zupančič iz Cerovca, ker je 27 letnega Martina Kovačiča razdelil v obliku na skedenju na mrtvega.

Napaden

Ko se je 26 letni delavec Franc Srenk iz Hrastnika nekoga včera vratil domov, ga je napadel neki brezposeln delavec in ga udaril s topom predmetom po glavi tako hudo, da so moralni Srenku odpeljati v celjsko bolnico.

Iz Jugoslavije

Zločin v Savljah pri Ježici pod Šmaro goro, kjer je 25 letni fant streljal na svojo izvoljenko, ker ga je od-klonila. — Bela Krajina dobiva elektriko z Hrvaške.

— Smrtna kosa. — Nezgode in drugo.

Stršna žaloga dveh mladih ljudi pa bo dobavljala karlovska centrala.

— Čeplje v cvetju

V Leskovarjem sadonosniku v Novi vasi pri Slovenski Biestrici je čepljevo drevo v najlepšem cvetju kakor spomlad. Drevo je tudi pogalo nove liste, a cvetje je pravilno razvito.

— Smrtna kosa

V Mariboru je umrla Franciška Beranič posestnica in bivša gostilničarka, stara 51 let. — V Prihovi je umrl Jože Benčan, gozdni nadzornik v pokolu. — V Ljubljani je umrl Mihajl Vrbič, naduveljitelj v pokolu.

— Nenavdna debela repa

Dvanajst funtot težko repo je pridelal posestnik Martin Deronovsek nad Ponovičami pri Litiji.

— Nesrečni padec

Pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah je padel s skedenja 58 letni delavec Anton Plemenitaš. Pri padcu je dobil hude zunanje in nevarne notranje poškodbe.

— Pod smreko

Oskrbnik Nikolaj Švajgl na Dobrni pri Celju, je spletal na podlagano smrek. Dreve se je podrlo, Švajgl je pa padel na tla tako nesrečno, da se je hudo poškodoval po vratu in je moral v celjsko bolnico.

— Pod vozom

Na Rečici pri Laškem je padel pod voz 20 letna hčerka posestnika Karolina Stare. Kolo je šlo čezno in ji zdrobilo noge nad gležnjem.

— Smrten padec

Nekega jutra so v Sp. Pleterjih pri posestniku Martinu Pintarju našli na skedenju mrtvega 70 letnega hlapca Antona Šobra. Nesrečne je kakor navadno spal na hlevu na senu in je očividno ponoči v spanju padel po nesreči na betonska tla v skedenju in se ubil.

— Obsojen

Na tri leta robijo in na izgubo častnih državljanov pravic za dobo treh let je bil pred tričlanskim senatom okrož. sodišča v Celju obsojen 42 letni posestnik J. Zupančič iz Cerovca, ker je 27 letnega Martina Kovačiča razdelil v obliku na skedenju na mrtvega.

— Napaden

Ko se je 26 letni delavec Franc Srenk iz Hrastnika nekoga včera vratil domov, ga je napadel neki brezposeln delavec in ga udaril s topom predmetom po glavi tako hudo, da so moralni Srenku odpeljati v celjsko bolnico.

— Napaden

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelje, ponedeljek in dnevnih po praznikih.

Izdaja in tisk: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago Telefon: CANAL 5544

Naročnina: Za celo leto \$5.00 Za pol leta 2.50 Za četrt leta 1.50 Za Chicago, Kanado in Evropo: Za celo leto \$6.00 Za pol leta 3.00 Za četrt leta 1.75

Subscription: For one year \$5.00 For half a year 2.50 For three months 1.50 Chicago, Canada and Europe: For one year \$6.00 For half year 3.00 For three months 1.75

Pesancujoči številka: 3c Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlanji na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtek določen. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništva bo vrata.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Gospodi, pomiluj . . .

Ali ne izgleda tako, da je pretiran nacionalizem prešel tudi v kroge, kjer bi se kaj takega ne smelo in ne moglo pričakovati? Narodna zavest je nekaj vrlo dobrega, še bolj prava ljubezen do naroda, iz katerega je kdo izšel, ampak moderni nacionalizem je postal prava herezija, krioverstvo. Ljubezen do naroda ne sme vključevati nobene mržnje do drugih narodov, in pred vsem mora s to in pravo ljubezni biti v najtesnejši zvezi čut pravičnosti do pravic, ki jih moramo v vsem obsegu priznati tudi drugim. Morda nam Slovanom primanjkuje narodna zavest, da se ne zavedamo dosti, kam spadamo in kje moramo biti in delati, ampak splošno lahko trdimo, da je pri Slovanih pri vsemi narodni zavesti in ljubezni splošno tudi čut do pravic drugih. Utegne tuintam biti kak nedostatek, kaka narodna mržnja, kjer se narodne koristi ali ekonomski interesi križajo, vsaj povprečno pa Slovan ni nadut, krivičen zoper pravice drugih, prej bo premehak za svoje lastne pravice.

Kako pa pri drugih? Sami so odgovorni, presojati moremo le pojave.

Tudi kak kardinal mora poznati in imeti ljubezen do svojega naroda, in če kaže tako ljubezen, je to le lepo in nihče mu ne more tegu zameriti. Zopet pa je vprašanje, ali prihaja vsaj pojav neke take ljubezni res tudi le iz dolžnosti ljubezni do naroda, ali pa ni morda pri tem tudi precej neke tiste nacionalistične strasti, ki je v resnici le srd, ker ne pozna pravičnosti do drugih, ali kot strast le škoduje. Ali Innitzer ni poznal Hitlerja in njegov nazism? Ali ni vedel, kaj hitlerizem dela v Nemčiji, kako nastopa zoper katoličane in tlači pravice, propagira naravnost poganjan? Ali ni pomisli, da ni verjeti besedi od take strani, in utegne gorje zadeti tudi avstrijske katolike? Zdi se, da je vse to izginilo od veselja, da je tudi Avstrija prišla v nemško gnezdo, vsaj na zunaj pridobil nemški narod. Ali je to ljubezen do naroda, ko ta narod doživlja zdaj take verske neprilike? Napad na osebo kardinala je morda res le delo neke družali, ampak verski pomisleki zoper "Heil Hitler" so bili že tedaj na dlani. Pa je še pri dogodkih na Českem zopet zaigralo srce, in poleg verskih neprilik za nemške in češke katoličane prihaja tu poleg še krivica, ki se bo narodno godila Čehom, in njih okrnjena narodna svoboda, dočim Nemcem pod Čehi narodnostno ni ničesar manjkal. Ali ni hudo, ko je tako celo tam, kjer bi vsaj hoteno hudo ne smelo biti?

In pri Mažarih! Če so bili Mažari pod Čehi, zopet niso bili narodnostno niti dosti versko okrnjeni. Tudi mažarski kardinal je šel daleč preko ljubezni do mažarskega naroda, ko je zaukazal vrlo čudno molitev za združenje stare Mažarske, kjer sta bili dve tretjini drugih narodov brez najmanjših narodnih pravic. Nihče ne more zameriti, če kdo izraža veselje, da je Mažar prišel zopet na Mažarsko, ampak pol milijona Slovakov in Ukrajincev so pri dejali mažarski kroni, in ti bodo še bolj ko prej brez vseh pravic. Ali kardinal ne čuti in ne vidi krivičnosti? Prav Marija naj pomaga pri narodnem zatiranju? Bogami, da je svet zmešan. Euharističen kongres je bil v Pešti. Lepa verska manifestacija v sedanji dobi brezverstva, ateizma vseprav. Ampak vse je bilo prikrojeno tudi ideji mažarske megalomanije, kakor bi bili le Mažari in bi drugi smeli biti le, da bi ti peščici nadutih Mažarov ponižno služili in poveličevali mažarsko slavo. Izven mažarski cerkveni sloji pri tem nimajo deleža, kongres služi čisto drugim, nekako ne pretiranim narodnim interesom, narodnemu šovinizmu in narodni megalomaniji, ampak prav ta kongres so znali mažarski prepričevalci in revolucionisti izrabiti v svoje šovinistične namene in brez vsega pomisla, da imajo tudi drugi narodi enake pravice do narodne in politične svobode in narodne kulture. Zemljovid je obsegal vse ozemlje od Reke, Hrvaska, Banat, vso Slovaško tja do zadnje vasice ob stari rumunski meji. V količaj normalnih političnih razmerah bi bile politične edinice protestirale, zdaj je vse zmeleno, in hudo zmeleno v glavah, kjer bi ne smelo biti niti zmelenega, in ravno zmelenost tudi v takih krogih mora ogorčiti vsakega, ki

še ni izgubil čuta za pravice tudi drugih, ne le nekih privilegiranih prepričevalcev.

In pri nas v Ameriki! Zasledujem izjave drugače dobro mislečih nemško-amerikanskih krogov. Amerika se nekaj postavlja zoper sedanjo Nemčijo, dasi le radi preganjanja Judov. Sicer res nikakor ne odobravajo tega preganjanja Judov, ampak Nemčija, tudi Nemčija, hudo davi nemške katoličane, jim je punčica, da na njih ni nobenega madeža. Segajo nazaj na zadnjo vojsko, in Amerika je vsa polna samih krivic, da je tedaj pomagala zlomiti prusko nadutost, tedanje ohole prusarije pa ne vidijo nikjer, Nemčija bi bila po njih na pravem, če bi bila požrla vso Ameriko in ves svet.

Pri takih zmehah in zmendenih pojmovanjih še dolgo ne bomo prišli iz te zmede, vse kaže, da le bolj in bolj lezem v to zmeleno močvirje.

ZGODOVINA SLOV. FARE KRALJICA SV. ROŽNE GA VENCA

(Piše George Pavlakovich)

Denver, Colo.

(Nadaljevanje) — Naša šola je osem razredna in lahko trdim, da je malo far v Ameriki, da bi imeli tako lepo farno cerkev, sestrin dom in šolo. Vse te skupaj na enem prostoru. Cerkev je na vogalu, 30 črkvjev od tam je župnišče, ali sesterski dom, 20 črkvjev od tam pa šola. Okoli je zasajeno lepo drevje, ki daje v poletnem času prijetno senco, pod drejem pa lepa zelenina, tako da vsa poslopja izgledajo kot da stoejo v malem varšku. Vsak kdo je bil v naši naselbini lahko pripozna, da v naši naselbini žive Slovenci in Hrvatje bolj raztreseni na okoli, pa vendar niso daleč od cerkve. Poprej je ta prostor imel ime imeni Globerville in Elirija, da so bile dve naselbini. Tako stoji sedaj cerkev in fara v Globerville. Kakih pet blokov od cerkve je Elirija, kjer živi do 25 slovenskih družin, ostali so po večini v Globerville. Vsa ta poslopja so na Pearl Street. Obem streetu je tudi veliko Slovencev, ki imajo svoje hiše, časi po eden ali dva bloka oddaljeni. Cesta Pearl Street vodi vredno denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. K temu je pač največ pripomogel naš č. Father Judnič, ki je še svojo borno plačo pustil cerkvi in ako je kaj dobil pri pogrebu, je tudi to daroval cerkvi, medtem ko je on sam silno skromno živel, kot živi še danes.

Tako smo prerinili skozi ta slaba leta, pa smo vseeno pričeli vsako leto cerkveni piknik in v bazar, da se je tako vsaj nekaj naredilo in nekaj faranov je plačalo svoje mesečne prispevke; o božiču in velikino so pa farani še precej lepo prispevali za svojo cerkev. — Ker ni bila naša cerkev poprej poslikana, so šli leta 1930 cerkveni odborniki prisot za slikanje cerkve ter nakolektali \$2000.00, da se je

tako cerkev poslikala, kar je bilo v resnici potrebno — Leta 1932 je naše cerkveno pevsko društvo sklenilo, da bi nabavili orgle, ker smo imeli poprej na krovu samo neko malo stvar, kar sta nam darovala Mr. in Mrs. Vesel. — Nove orgle so stale nad \$2000.00. Ker so naši cerkveni pevci in pevke več let zbirali denar v ta namen in sicer so prirejali razne igre in predstave. Tako so oni sami imeli na skribi da so orgle plačane. Zlasti se je za to trudil njihov predvodja Mr. George Miroslavich. — Leta 1931 sta Mr. in Mrs. Gale plačala za lep električni venec, (rožni venec), ki je okoli kipa Kraljice sv. Rožne Venca v velikem oltarju in je zares kras za veliki oltar in za celo cerkev.

Torej vse te lepe stvari so naši farani kupili, oziroma darovali za nene in na tem se vidi, da so tudi v slabih časih storili svojo dolžnost in pomagali po svojih močeh za svojo cerkev. Tudi oni so videli težave njenih župnika in cerkvenega odbora. Bilo je pa tudi veliko faranova, kateri bi bili radi pomagali, pa jim ni bilo mogoče, ker so sami komaj izhajali, kajti ponajveč so delali dva ali tri dni na teden, plača je pa bila tako skromna, da ni zadostovalo niti za domače potrebe.

Z DALJNEGA ZAPADA

Valley, Wash.

Poletje je minilo in mrzla zima se nam približuje. Zadnji teden v novembru je nastopil mraz, ki je potisnil živo srebro skoro do noci. Na enih krajinah so imeli po 6 in 4 stopinje nad ničljivo, pri nas na tukajnjem jezeru, ki je zamrznilo do šest palcev, je bilo dolga, načrta je pa malo ali nič delal. Saj se sedaj ni veliko bolje, dasi se nekaj bolj bolje dela kot se je takrat ko so nastopili slabci časi. Obresti je bilo treba plačevati, kakor tudi stroške pri cerkvi in šoli. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da je prišlo od enega, ki je bil posodil cerkvi, da je treba plačati \$440.00 obresti od posojenega denarja. Pri fari ni bilo nobenega denarja. Naš dušni pastir je to vseeno nekako plačal, pa še danes ne vem kako. Vendar, skozi vse te slabe čase, nismo bolj zabredili v dolgovje; obresti in stroški so bili plačani. To je bila zopet velika skrb za našega g. župnika Rev. Fathera Judniča in cerkveni odbor. Kje se naj dobi denar, ker narod ne more pomagati? Spominjam se dobro, da

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO.

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.

2. podpredsednik: Frank Primozich, 1927 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.
Tajnik: Anthony Jersin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn St., Denver, Colo.

Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochavar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 9510 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

3. nadzornik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Frank Glach, 1096 E. 77th St., Cleveland, Ohio.
2. porotnika: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
3. porotnik: Peter B. Goleš, R. D. No. 2, Box 143, Sandy, Utah.
4. porotnik: Joseph Skrabec, 412 W. New York Ave., Canon City, Colo.
5. porotnik: Frank M. Tomasic, 903 W. 6th St., Walsenburg, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavno tajnik, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrošli oddelki, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priklopijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Gledate Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Gledate ustanovitev novih društev poslje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebe listine.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

Na kontestu, ki ga je priredila v Kansas City neka farmarska organizacija, je 17 let stari Edw. Livingston iz Dillsburg, Pa., dijak na poljedelski šoli, razstavljal najboljšo koruzno, za katere je prejel prvo nagrado in obenem naslov "koruznega kralja".

Membership of The Western Slavonic Association is hereby kindly requested to make your monthly dues payments prompt and especially for the month of December we will appreciate if you will pay them not later than by the 25th day of this month, which will enable your local secretaries to close their annual reports and books promptly and to remit the assessments to the Headquarters a few days earlier than other months. We will greatly appreciate your kind cooperation in this respect especially for this month. We are over loaded with work at the Home Office at the end of each year because we have to close our books and make annual reports to various Insurance Departments prompt.

Wishing each and every member a very Merry Christmas and prosperous New Year, I remain,

Fraternally yours,
ANTHONY JERSIN, Supreme Secretary.

IZ URADA II. NADZORNIKA ZSZ.

So. Chicago, Ill.

Bratje in sestre, kakor vidimo poročila iz urada našega glavnega tajnika v našem glasilu, se je jubilejna kampanja prav zadovoljivo obnesla, vendar dosedaj še nismo dosegli zaželenega števila. Vendar, če pogledam na živahnost nekaterih društev, imam trdno upanje, da bomo do konca tega leta, dosegli kar smo v začetku kampanje nameravali, zlasti, če se sedaj ob koncu, poprimejo agitacije ti, ki niso dosedaj še prav ničesar napravili v ta namen. Če ti privedejmo vsak samo po enega novega člena ali članico v svoje društvo, pa bomo visoko prekoračili za-

željeno število novega članstva. In veste, bratje in sestre, komu bomo s tem pridobili največje koristi? Samim sebi, kajti čim številnejša je naša organizacija na članstvu, toliko močnejša bo tudi v finančnem oziru. To bo pa nam vsem v največjo korist. Zato, bratje in sestre, na delo še teh nekaj dni, da bom z jasnim pogledom stopili v leto 1939.

Prav vesele in srečne božične praznike ter srečno zdravo in uspešno novo leto sobratom glavnim poročnikom (cam) in vsemu članstvu Zapadne Slovanske Zveze.

M. Popovich

Dopisi lokalnih društev

OD DRUŠTVA SVOBODA

So. Chicago, Ill.

Naša zadnja seja, ki se je vrnila 8. decembra je bila tako dobro obiskana, kakor še nobena v letošnjem letu. Lahko zapišem, da se je udeležilo te seje nad 90 odstotkov članstva, kar je za članstvo vsekakor častno. Volitev društvenega odbora je potekala v najlepšem redu in skoraj vse star odbor je z malo izjemo ostal na svojih mestih. Izvoljeni so: Predsednik: Candid Grmek; podpredsednik: John Putzel; tajnik: Mike Popovich; blagajnik: Joe Poropat; zapisnikar: John Kosir; predsednik nadzornega odbora: Frank Juvancic, druga dva nadzornika: John Voglar in Joe Konda.

Seja je bila vseskozi zanimiva. Poleg raznih drugih stvari se je določilo, da se priredi božičnica za mladino v odrastle v sredo 21. decembra zvečer v dvorani pri sobratu tajniku. Ob tej priloki pride glavni predsednik ZSZ Mr. Leo Jurjovec k nam in nam bo kazal prav zanimive filmske slike, katere je sam posnel, ko se je nahajal na zapadu.

Te slike bodo prav gotovo zanimalne vsakega člana in članice, zato ste vabljeni, da se vsi udelež-

žite. Ko bo konec kazanja slik, pride na pozorišče božični mož, kot je v Ameriki v navadi, ki bo obdaril vse člane in članice mladinskega oddelka, kateri bodo v dvorani navzoči. Zato se prosi starše, kateri imajo svoje otroke v našem društvu, da jih pošljete, ali pridejo sami z njimi v sredo večer ob 8. uri v Popovičevem dvorano. To bo največje veselje za otroke, ko bodo dobili božična darila, zato ne zamudite tega.

Jubilejna kampanja našega ZSZ se bo skoro zaključila. Kateri še ni storil svoje dolžnosti in pričobil v tem času nobenega novega člana, naj sedaj stopi na noge in storil svoje.

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem glavnim odbornikom naše Zveze, kakor tudi vsemu članstvu, še posebno pa članom in članicam našega društva.

C. Grmek pred.

ZSZ ENGLISH SECTION

TRAIL BLAZERS LODGE NO. 41

Denver, Colo.
Merry Christmas! May this Yuletide season find you and yours with bounteous good cheer and happy times.

Did you ever stop to think that the nicest present you could give to a friend or relative you think a lot of is membership in the WSA with payment of dues for them for a certain period? Or a never-to-be-forgotten gift would be a receipt from your

local lodge secretary showing that he or she has dues paid ahead through your generous Christmas spirit. You can become a good charitable man or woman by taking care of the dues of some worthy poor child for a time. The small amount of only \$1.80 would pay for one whole year.

Which reminds the writer that there is only one more short week left to do your final stuff in the 30th Anniversary Campaign. How are you doing, Trail Blazers? Get in those new members RIGHT NOW! Don't forget that the bigger the prize we win the bigger the Victory Party for our members and friends.

Do not confuse this party with the Tenth Anniversary Celebration. The Anniversary affair will be held on Saturday, January 28 and will be for the general public. The Victory party will be held later and will be a private affair, when the losing section will have to arrange for same and completely entertain the winning section. Now that the "cat is out of the bag" we give a final call for both sections, all groups and individuals (as you were placed by the officers) to step forth and diligently work. You know in which section, team or group you were assigned, if not, you can get this information from Secretary John Petzelt at 4463 Pearl. The Captains and Lieutenants are expected to do their duty and line up their workers, having in mind the idea to win a prize for their respective group and section and at the same time placing our lodge in a position to win that first prize. It is now up to you in this final week to carry out our program and achieve our goal, which is to WIN THE FIRST PRIZE AND BECOME THE LARGEST LODGE IN THE ASSOCIATION.

We are also going to need the assistance of all Trail Blazers in preparations for and on the night of our 10th Anniversary Celebration to entertain our guests. We wish you to get our tickets out before the public and invite all your neighbors and friends to be there. A Souvenir Program is being made up and if you know of any firms that wish to be represented with an ad, or any persons who wish to be placed on the Patron's List, please notify the committee so that no one desirous of doing will be overlooked.

Come to the next meeting on January 16 to volunteer your services and be assigned to a position for the celebration. The installation of officers will then be held.

We are proud of each and every Trail Blazer for their loyalty and splendid co-operation during the last year. It was an eventful year full of action and much accomplishment. It is certain that this indicates promise of even a greater year just coming up. We wish to acknowledge with thanks the generosity of the Barr Lumber Company, 50th and Washington street, in placing an ad on the back of our admission tickets for the Tenth Anniversary Celebration.

An Officer.

UNITED COMRADES JUVENILE BRANCH NO. 1

Denver, Colo.

Once again we remind you that there will not be meeting this fourth Sunday of December because it happens to be a Christmas Day. We knew you would like to spend this glorious day at home, so the meeting was postponed. MERRY CHRISTMAS!

Your next meeting will be held on Sunday, January 22 at 1:30 P. M. The installation of officers will take place; you will meet your supervisors for 1939 and an "Amateur Program" is planned. If you play an instrument or can perform, just come prepared to be on the program and let the supervisors know about it. Prizes will be given.

If you show an interest in your Branch by attending the meetings and otherwise doing good deeds of co-operation, your supervisors will see to it that many good things are held for you during the year of 1939. Come tell us what you would like your Branch to do; your suggestions and ideas will help us to make up an outline of activity for the future.

You still have one more week to get some new members for the 30th Anniversary Campaign, so tell your parents, lodge officers and supervisors where we can go and sign up a new member.

How do you like the Fraternal Voice? Do you read the Juvenile Section? Tell your supervisors about it, and give them some kind of news that might be interesting to put in the Fraternal Voice.

We hope you enjoyed your Christmas Tree Party last Saturday and that you had a good time over the holidays. We are going to have lots of good times together this coming year, so show up and mingle with your brother and sister members.

Supervisor.

LIBERTY JRS., WSA.

So. Chicago, Ill.

Our December meeting proved to be a big success with a large percentage of the membership attending. Election of officers was held and the following were elected to hold office during the year of 1939. Mike Popovich, Jr., was unanimously elected president succeeding Harold Jarkovich, who in turn was elected to the office of vice-president. The election for secretary retained yours truly with William Zupancic as recording secretary. This season's baseball manager Frank Vidic was chosen to fill the office of treasurer. Strong-man William Jarkovich was the only candidate suitable for the position of sergeant-at-arms and was thereby unanimously elected. The board of trustees is comprised of George Encumer as

chairman with Branko Poropat and William Benkovich.

The books and records were turned over to the new set of officers and who were congratulated upon their election by Mr. Grmek and Mr. Popovich, our supervisors. It is very evident that these new officers will strive to put the Liberty Jrs. ahead in 1939 in both membership and activities and their help and guidance will be very essential toward the success of the branch's activities.

All members and friends are cordially invited to attend the gigantic Christmas party sponsored by the Liberty Jrs. on Wednesday, December 21, at the clubroom at 95th Street and Ewing Ave. Moving pictures, shown by our supreme president Mr. Jurjovec, will be part of the entertainment in store for those attending. There will also be music for those wishing to dance. Santa Claus has promised to attend and will distribute candy and gifts to the kiddies. The proceeds from the party will be used for new clubroom equipment.

In closing, in behalf of the Liberty Jrs., I extend a very Merry Christmas and the best of health and happiness in the coming New Year to the entire WSA membership and friends.

Ed. Juvancic, Sec'y.

—O—

GLOBOK PADEC Z VIŠKA SLAVE

New York, N. Y. — To me

sto je doživeloval koncem tedna takoj senzacijo, da je neko daleko-razstrelj objela celo Ameriko, kajti slučaj, ki se je pripeljal, živo spominja na podobno svoječasno afero 'kralja vžigalec', Kreugerja, in pozneje na znameno francosko afero Stavinskija. Kakor bi bilo trešilo, se je namreč sesulo v prah veliko podjetje McKesson & Robbins, Inc., ki se je bavilo z razpečevanjem raznih zdravil. Ugotovilo se je, da je svojo veličino doseglo podjetje sleparskem potom in da je razne banke, newyorské in tujezemske, osleparilo za celi milijon dolarjev. Vodstvo podjetja je bilo v rokah štirih bratov, ki pa so si imena izpremenili, da so uživali več zaupanja, zlasti še, ker je bil tisti, ki je bil predsednik podjetja, že trikrat prej pred sodiščem z raznih sleparij. Družina se piše Musica in je prišla v 1877 iz Italije, a predsednik se je iz Filip Musica izpremenil v F. Donald Coster. Druga dva brata sta si nadela ime Dietrich, a zadnji je bil Vernard. Dočim se je "Coster" tik pred arretacijo ustrelil, so pa bili ostali bratje v petek prijeti in pričakujete se, da bodo prišla na dan Še druga odkritja.

BEG JUDOV IZ AVSTRIJE

Dunaj. — Kakor nazijski uradniki sami izjavljajo, je iz Avstrije od marca naprej, kar so jo naziji zasedli, pobegnila ena četrtnina Judov, namreč nad 70,000 od približno 300,000.

"ZADNJEGA KOMUNISTA"

SE IZNEBILI

Atene, Grčija. — Tukaj je bilo zadnji petek arretiranih 46 oseb pod obdobjem komunista in oblasti so izrazile prečiščanje, da so bili to zadnji komunisti v državi, ki so se jih zdaj iznebili. Zaplenjenih je bilo tudi dasti listin in povrhu en tiskalni stroj,

DENARNE POSILJKE

nakazujemo po dnevnem kurzu in prejemnik dobijo iste direktno na dom po pošti brez vsakega odbitka. Včeraj so bili naše cene:

Za 100 Dinarjev	\$ 2.50
Za 200 Dinarjev	\$ 4.85
Za 300 Dinarjev	\$ 7.20
Za 500 Dinarjev	\$ 11.60
Za 1000 Dinarjev	\$ 22.50
Za 2000 Dinarjev	\$ 44.50

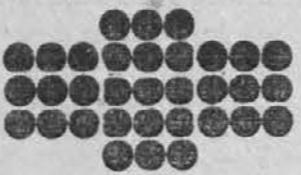
V ITALIJÖ:

Za 50 Lir.	\$ 3.25
Za 100 Lir.	\$ 6.30
Za 200 Lir.	\$ 12.00
Za 250 Lir.	\$ 25.25

Vse pošiljatve naslovite na:

Tovarna novega človeka

POSLOVENIL LEOPOLD STANEK

Sedaj pa še nekaj besed o veri. Tovariš! Zgrešeno bi bilo, če bi si svojega nasprotnika predstavljal preveč slabega ali preveč neumnega. Že okoliščina, da sedaj — seveda na popolnoma zakoniti podlagi — preganjamo cerkev, že ta okoliščina sama more zbuditi v očeh neumnih in preprostih ljudi simpatije zanjo.

Mi komunisti pa ne smemo imeti nikdar in za nikogar usmiljenja. Za vedno moramo iztrgati to čustvo iz svojih sreč. Naša sreca smejo biti odprta le interesom proletariata, za katerega živimo in umiramo. Sami veste, da naša pot ni lahka. Karel Marx, naš učitelj, je živel v čisto drugačem času in v povsem drugih prilikah. Naša naloga je, da prevzamemo njegove ideje in jih prikrojimo Sovjetski Rusiji. Končati moramo to, kar je Karel Marx pričel; izdelati moramo svojo lastno znanost, svojo lastno filozofijo, svojo lastno moralno in z njo nadomestiti staro, razpadajočo religijo; ustvariti moramo novo vero, vero proletariata!

Kaj pa je dala človeku stara, prezivila religija? Obljubljala mu je vse, toda — onstran groba. Tu na zemlji pa je vsem ponižanim in razčlenjenim priporočala potrepljivo trpljenje. Posestniki so proletariat izjemali, on pa naj bi se tolažil s tem, da bo nekoč v nebesih gledal boljše dni. Duhovniki so proletariat goljufali. Mi pa smo te laži razkrinali in ne obljubljamo delavstvu nebes tam v onostranstu, temveč mu jih hočemo ustvariti tu — v življenju na zemlji. Posmrtnega življenja ni! Vse, kar je človeku dane, mu je dano tu, na tem svetu!

Mogočen proletariat na tem svetu bomo ustvarili in zavzel bo mesto, ki ga je zavzemal prej bog vseh mogočih religij. Poslali bomo religijo tja, kamor smo pognali carja in kapitaliste. Feuerbach je dobro povedal: 'Reven človek ima bogatega boga'. Da, religija je delavstvo vedno zadrževala, da se ni borilo za svoje pravice, vedno je Bog ljudi oviral, da niso skrbeli za svojo srečo na tem svetu.

Naš veliki učitelj Karel Marx je reklo, da svetloba lije iz teme in da se dobro razvija iz slabega. Dobrote socialistične države so rezultat kapitalistične teme in čim ostrejši je naš boj proti kapitalizmu, tem popolnejši in lepši bo naš novi svet.

Le mi moremo izvršiti to krasno delo, samo mi proletarci, in nihče drug! Zato imamo tudi samo mi proletarci pravico do obstanka in hkrati tudi dolžnost, da neusmiljeno zatremo vse druge sloje. Mi proletarci smo pravi ljudje, mi edini moramo in bomo ...

Tovariš Vladimirov je prenehal. Govoril je prav za prav samemu sebi, da bi se pomiril. Uporabil je običajne misli in besede, da bi samega sebe spravil zopet v stari tir. Toda čudno, danes so bile to samo besede in so tudi ostale le gole besede, ki ga nikakor niso mogle zadovoljiti. Medtem ko je tako govoril, se mu je dozdevalo, da je bilo vse življenje v njem še nekaj drugega, skrivnostnega, nerazumljivega, nekaj, kar je živilo v njem čisto svoje samostojno življenje, podvrženo drugim zakonom in ne tem, ki naj bi tvorili smisel njegovih besed.

"Tovariš!" se je obrnil po nekaj treh srednih k svojim poslušalcem. "Kdo izmed

vas želi kaj pripomniti ali vprašati?"

Iz navade jih je to vprašal, zakaj že od nekdaj je bil mnjenja, da nekaj kratkih začetnih besedi in njim slediči razgovor bojnik, morebiti nekaj več kot ponavadi. A že je gozdni vrag zasadil svoje orodje in deblo tvojega življenja. Kakšen je? Neki Vambuti mi ga je pokazal na lovu. Bilo je ob reki Rubi. "Ali slišite mrtvačkega ptica?" me je vprašal zamorec. Pred obsežnim drevesom je stala majhna, svetla pošast ter mahala s sekiro. Morebiti je iz mene govorila mrzlica, morebiti ... Vambute me je zavlekel v taborišče.

V začetku moje življenjske poti kot lovec na zverjad, mi je prerokovala neka stara hotentotska žena. To je bilo doli na jugu, ob Vetriviru. Zmešala je trske med seboj ter jih zalučala na tla in dejala:

"Bog je ustvaril ptice. Majhne rdeče in sinje ptice. Pa tudi antilope, ki žive med grmovjem. Ustvaril je opice, ki žive po vrhovih, ustvaril krokodile, ki žive v Rumeni reki. Vse je ustvaril Bog. Ravnaj se po njegovih postavah!"

Tako mi je dejala hotentotska žena, pa sem se ji smejal. Strejal sem ptice, antilope in opice. Dvajset let sem jih lovil.

Vambutski poglavar mi je za kruh prodal kožo džunglske mačke. Spomnite se sira Johnstona, takratnega guvernerja v Ugandi, ki je okapijivo kožo pokazal

DŽUNGLSKA MAČKA

Kdor je prekoračil pragozd modri gospodje. Nova žival? Res? Vse kar "leze in gre" je bilo uvrščeno, od mravelj pa do slona, vsak košček sveta preiskan. Kako je moči najti žival, ki bi je ne kazali v muzej? Dolgo so takrat zoologji tajili. Zato sem sklenil ustreliti džunglsko mačko, da bi pokazal njeno kožo in okostje.

Tako sem naslednje jutro z Vambutijem odšel v gozd. Vsi so si podobni, ti majhni lovci z dolgimi rokami. Razviti, s potlačenimi nosovi. Vendar se mi je zdelo, da sem ga nekje že srečal. Morebiti na lovu. Lok z zastrupljenimi puščicami je tiščal k sebi. Svoje nosače sem pustil v vasi, samo oviral bi me. En teden bo trajalo, največ dva. Dva dni sva hodila po "barri-barri". En izmed tistih neskončnih karavanskih cest, ki v pragozdu vežejo trgovska središča. Po njih mora hoditi človek za človekom. Ni mi ugajal ta majhna, urni Vambuti. Nikoli se ni obrnil, da bi se ozrial name. Urno je plezal čez trhla debla, ki so nam tu pa tam zapirala pot, ali pa si je zlahka utiral pot skozi goste grmovje. Skozi štene ovijalk in listja sem mu težko sledil. Toda za vsemi zaprakami sem slušil džunglsko mačko. Med počitkom sem vprašal pritlikavca, kdaj prideva tja, kjer domuje mačka. Pokimal mi je ter dejal, da se klati tamkaj vsepovsodi, paziti morava le na njene sledi. Lahko reči, a najti jih na tleh iz samih nagnitih ovijalk. Nazadnje je bilo že vseeno. Lahko bi me vodil skozi pragozd od Iruma do

Plameneči ogenj je v koči iz ličja naredil prijeten dom, a tesno izbo, ko je pojental. Predme je počepnil Vambuti ter odložil svoje puščice.

Ko sem se naslednje jutro prebudit, Vamputija ni bilo več. Bržkone je na lovu, pa se kmalu vrne. Toda ni prišel. Bilo je polne, ko sem se zavedel, da sem v džungli — sam. Sam v džungli, nekje v mračnem gozdu, brez vodnika, s puščo in smešnimi dvajsetimi naboje. Čakal sem vso noč in še naslednjega polne, nakar sem se podal v negotovost. Kot v sanjah sem taval po pragozdu, dokler se nisem prebul sedle na trhlem deblu ob neki reki. Bilo je ponoči. Valovi so butali ob neznani breg. Jasno sem slišal, kako klokočajo. Spomnil sem se prerokovanja: "Ravnaj se po Njegovih postavah!" In ker sem se takrat smerjal ter streljal in pobijal dvajset let ...

Da, naslednje jutro je priplula ladja. Narodna ladja, kot sta drugih, ki plovejo po Kongu.

Skozi pragozd in močvirja sem prinesel s seboj kožo džunglske mačke. Debelo bodo gledali zoologji. Časopisi pa oznanjali, mačka bo dobila ime — po meni. Nato sem v kajuti zaspal. Pre-

Brazavile, pa bi mu sledil. Kdo drugi bi našel džunglsko mačko? Tolažil sem se s tem, da je to moj zadnji lov v pragozdu. Samo to džunglsko mačko bi bil red ustrelil.

Kožo, ki mi jo je prodal poglavar, sem seveda nosil s seboj. Če ne dobim mačke, imam vsaj kožo. Nisem vedel, kako dolgo že kolovrativa po džungli. Zdavnaj sem že pozabil na čas in prostor. Nekoliko proti jutru sem bil že pri kraju s svojimi močmi. Čutil sem samo mehka, spolzka tla pod nogami in dreve je plesalo pred meno. Zdajci se je pritlikavec potuhnil za neki grm ter pokazal predse. Videl sem, da je švignila mimo neka žival, opica morebiti. "Mačka" je siknil vodnik, kar je učinkovalo na me kot poliv. Gozd ni več plesal pred mojimi očmi, pod mojimi nogami pa so bila trdnina in rayna tla kot nekaj.

Ta večer je pritlikavec naredil bajto iz listja ter razpihal ogromi. Tukaj torej bova dobila boječo, redko mačko. Bil sem zadovoljen, kot je človek zadovoljen po dovršenem napornem delu.

Plameneči ogenj je v koči iz ličja naredil prijeten dom, a tesno izbo, ko je pojental. Predme je počepnil Vambuti ter odložil svoje puščice.

Najlepše božično darilo je, če narociš staršem, bratom ali sestram za eno leto "Amer. Slovenca", ali pa mesečnik "Novi Svet"!

Iz Jugoslavije

simo zopet dobili zalogu blaga ter po sebeni priporočamo:

SUHE GOBE, FINO AJDOVO IN KORUZNO MOKO, PROSENO IN AJDOVO KAŠO, JEŠPREN, FIŽOL, BUČNO OLJE, KNAJPOVO IN RŽENO KAVO, itd.

ŠPANSKI ŽEFRAF v šk. po 30c in 50c. MUŠKOPLET, LORBER JAGODE, MAJERON PLEVCE, OGERSKA PAPRIKA v šk. po 25c in 40c.

KNAJPOVA ZDRAVILA, kakor KAMELICE, TAVŽENTROZE, ENCJAN, LAPUH, LIPOVO CVE-TJE, PLJUČNIK, BEZGOVO CVE-TJE itd. v šk. po 25c in 40c.

MARIA CELJSKE KAPLJICE za želodec, velika stekl. \$1.25.

Glavno zastopstvo in edina zalog v Ameriki svetovno-slavenske "BAHO-VEC PLANINKA" ZDRAVILNEGA CAJA. Cena 1 šk. \$1.00, 3 šk. \$2.90.

BLASNIKOVE ali DRUŽINSKE Pratike po 25c komad.

Dokler bo zaloga trajala, bomo poslali z vsakim naročilom ki znača več kakor \$1.00 naš lep veliki STENSKI KOLEDAR, z naročil \$2.50 ali več pa KOLEDAR in zraven še lep STAROKRAJSKI PIPEC.

Pošljite naročilo takoj ali pišite po cenici. Dopisnica zadostuje.

STEVE MOHORKO CO.

704 SOUTH 2nd STREET,

MILWAUKEE, WIS.

Za božične praznike!

je krasna knjiga, ki govori o trdnem rodu Brjanov. Zanimiva povest, ki more vsakega zanimati. Spišal jo je znani slovenski pisatelj IVAN MATIČIČ, ki je spisal knjige "Na krvavih poljanah".

Knjiga vsebuje 411 strani, tiskana na finem knjižnem papirju, platnice klasično moderno opremljene, vezana v platno.

KNJIGA STANE S POŠTNINO

\$2.00

Naroča se od:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road Chicago, Illinois

Najpripravnejši

MOLITVENIK ZA AMERIŠKE SLOVENCE JE:

SLAVA MARIJI

(Spisal P. K. Zakrajsek.)

Tiskan v mastnem tisku, kakor so te dve vrste v okvirju.

Vsebuje tri maše; raznevrstne molitve; križev pot; več litanij, pesmi in skupne molitve, ki jih rabijo društva pri skupnih obhajilih. Je zelo praktičen molitvenik.

Molitvenik je vezan na tri načine in stane:

Vezan v umetno usnje, zlata obreza \$1.00

Vezan v pristno usnje trde platnice,

zlata obreza \$1.25

Vezan v fino usnje, vatirane platnice,

zlata obreza \$1.50

Pri naročilih vredno omenite, katere vrste vezavo želite in za isto pošlite potrebni znesek, kakor navedeno v cennih.

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

DR. F. PAULICH

A—V vašo protekeljo ni naš premog nikdar starejši kalor 72 ur, kar prinese v Chicago, a čimer se izloži preveč vrednosti, vendar je vrednost pravilno pridobljena, saj je izdelan v preprostih in dobro izdelanih finančnih zavodov, pripravljeni so priznati in množično uporabljani v stalni poslovnih in zdravilnih oddelkih.

C—Ne, da bi bilo potrebno tako prav napeljati so priznati malli, mesečni obroki pripravljeni za vaše dohode, brez vseh sitnosti ali zadrgave, a časom plačila od 5 do 12 mesecev.

100% Pocahontas MINE RUN tono \$6.50 POCAHONTAS LUMP % EGG tono \$8.75 SUPERBA, tons ..... \$5.70 ILLINOIS STOKER NUT ..... \$4.45 WESTERN KENTUCKY ..... \$5.85 ANTHRACITE ..... \$13.50 100% prsten W5 Virginia Lump, \$7.85 INDIANA STOKER \$4.25 PETROLEUM \$7.60

LOW PRICE SUPER COAL CO. 10 S. LASALLE, ST. DEARBORN 0264 Za \$ 2.50... 100 Din \$ 3.25... 50 Lit 4.85... 200 Din 6.30... 100 Lit 7.20... 300 Din 12.00... 200 Lit 11.60... 500 Din 17.70... 300 Lit 22.50... 1000 Din 29.00... 500 Lit 44.50... 2000 Din 57.00... 1000 Lit

Pri večjih zneskih dajemo sorazmerno popust. — Pošljite nam tudi v ameriških dolarih. — V slučajih nujnosti posljajmo ali po brzjavnem pismu, ali po direktnem brzjavcu.

Potovanje v staro kraj za Božič. Ako ste namenjeni v staro kraj za Božič, je sedaj čas, da takoj pišete po cenici. Vozni red parnikov in cene kart ter drugo pojasnila na spodaj navedeni naslov. Poroča se nam, da sedaj pri potovanju v Jugoslavijo ni nikakih ovir.

Drugi posli s starim krajem

Kadar rabite pooblaštilo, ali kako drugo listino za staro kraj, če imate tam posestvo na prodaj, ali imate dobiti dedičino od tam, ali kadar imate kak drug važen posel s starim krajem, je v vašem interesu, da se obrnete na

LEO ZAKRAJSEK
General Travel Service, Inc.
302 East 72nd St., New York, N.Y.

Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

I zdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lične in pocenč. Poskusite in prepričajte se!